

Bonde i land utan vatten

DET VAR 37 grader varmt i Jerusalem och temperaturen steg längs vägen ner mot Jordandalen och på jordens lägst belägna punkt (450 meter under havsytan) stannade den på 45 heta grader. Man skulle kunna tro att inget kan växa här, men jordmånen är bra och finns det bara vatten så går det att bärga tre skördar om året. Trakten runt Jeriko är berömd för sin fantastiska frukt och sina smakfulla grönsaker. Här har jorden brukats i årtusenden. Men Israels bosättningspolitik håller på att ändra förutsättningarna för det traditionella livet.

Jag hade hört att byn Al Ojja, som ligger någon mil norr om Jeriko, var ett av de områden som skulle vara drabbat. Så vi åker dit för att se. Vi stannar vid en grupp män vid väggkanten. De står och tittar på när en man med vinkelslip försöker jämna till ett rör för att kunna ansluta det. Diket han står i visar sig vara byn Al Ojjas torrlagda vattenkanal. Byn har en mycket stor källa som försörjt 5 000 invånare och bevattnat stora jordbruksarealer. Men sedan två år så är de helt utan vatten 3-4 månader om året. En av männen ringer Al Ojjas borgmästare som anländer några minuter senare.

SULEIMAN ROMANIA, BYNS borgmästare, är mycket bekymrad och berättar att problemen började för fem år sedan då israeliska bosättare låtit borra fyra djupa borrhål runt byns källa och därigenom ändrat grundvattennivån, vilket tre år senare torrlade byns källa sommartid.

– Vi har inte ens dricksvatten från källan, allt vatten som vi använder måste vi köpa nu, säger Suleiman Romania och pekar på en traktor med en rostig vattentank på släp.

Byn köper nu vatten från de bosättare som torrlagt byns källa.

– Innan de nya hålen borrades hade vi aldrig problem med vattnet, vi har i byn en areal på 120 000 dunum (40 000 hektar) där vi odlar frukt och grönsaker. En medelstor odlare måste idag betala runt hundra tusen kronor för vattnet, alternativet är att allt torkar bort. En del har varit tvungna att sälja sin mark och många har börjat arbeta på bosättningarna.

SULEIMAN ROMANIA BERÄTTAR att den närmaste bosättningen har en uppodlad yta på 600 dunum och de har en vattenledning med diameter på 20 centimeter, men att de israeliska myndigheterna endast godtar att hela byn Al Ojjas

Al Ojjas borgmästare Suleiman Romania.

vattenledning har en diameter på fem centimeter.

– Vi får inte ens bygga dammar för att samla ihop regnvatten. Folk försöker ändå samla regnvatten i mindre skala runt husen i det fördolda. Vissa bönder har som komplement till byns källa haft egna borrade brunnar. Men det är förbjudet för oss att borra nya brunnar eller göra gamla brunnar djupare. De israeliska myndigheterna kontrollerar varje månad alla brunnar så att ingen kan bryta mot förbudet i smyg.

BYN AL OJJA HAR försökt få hjälp av organisationer som driver palestiniernas rättigheter när det gäller vattenfrågor gentemot de israeliska myndigheterna.

– Men hittills har inget hjälpt, säger Suleiman Romania.

En av bönderna, Saad Mukerker, har stått bredvid och lyssnat på vårt samtal. Vi åker till hans marker som han arrenderar. Vi ser över hans torra åkrar med olika förtorkade grönsaker, i ytterkanten av markerna skymtar bosättarnas prunkande växthus. Det finns en borrad brunn på hans mark som skulle kunnat hjälpa honom att rädda något av skörden. Men dieselmotorn som ska pumpa upp vattnet har havererat.

– Jag fick motorn av en italiensk biståndsorganisation. Men kopplingen har gått sönder och jag har inte de tusen shekel (motsvarande 2 000 kronor) som det kostar att laga den. Skulle jag haft pengar kunde jag ha köpt vatten, men jag hade inga och i och med att odlingarna torkat bort så får jag inga pengar från dem heller, säger Saad Mukerker och fortsätter.

– Källans vatten var ju gratis för oss, så även om dieselmotorn skulle lagas så har jag inga pengar till diesel kvar. Jag har fem barn och nu lever vi på 10 shekel (20 kronor) om dagen. Just nu ser jag ingen annan möjlighet än att söka jobb på en bosättning och arbeta åt israelerna.

MARKEN SOM SAAD Mukerker arrenderar är på 1 500 hektar och tidigare var två tredjedelar av ytan täckt av bananplantor, men de dog när de inte fick vatten. Han bekräftar också att de israeliska myndigheterna kommer varje månad och kontrollerar att han inte gjort något "otillåtet" som att borra nya brunnar eller magasinera vatten. De anlitar ett särskilt företag för att utföra kontrollerna.

Vi letar efter hans barn för att få dem på bild och hittar dem glatt lekande i den

Alla Saad Mukerkers odlingar (här aubergine) torkar bort.

Motorn som driver pumpen är trasig och pengar saknas för att laga den.

”Det är tur att barnen inte förstår hur eländigt vi har det.”

torrlagda vattenkanalen i utkanten av åkrarna.

– Det är tur att de inte riktigt fattar hur eländigt vi har det, säger Saad Mukerker.

VI ÅKER LÄNGRE norrut längs Jordandalen och bosätternas plantager står i rätta rader, kraftfulla pumpstationer levererar allt vatten de behöver. Vid en vägkorsning samlar en palestinsk man ihop daglönare på ett traktorflak, jag anar att de ska arbeta på en bosättning en bit längre bort. Mannen bekräftar besvärat antagandet, men vill sedan inte säga mer och vägrar låta mig ta bilder. Få palestinier är stolta över arbete på bosättningarna, de vet ju att de bygger bort sin egen framtid.

LÄNGRE UPP KOMMER vi till en handelsträdgård som drivs av bosättare, frodigheten får "Plantagen" och andra handelsträdgårdar i Sverige att blekna. Jag går in och försöker hitta någon att fråga hur de löst sin vattenförsörjning. Min palestinske chaufför stannar utanför området som har skyltar som varnar för "elstängsel". Här talas det endast hebreiska så något samtal blir det inte, förrän jag ställer mig utanför och fotograferar skyltarna. Då dyker två bilar upp och stannar i ett dammoln. Två aggressiva män hoppar ut och frågar varför jag fotograferar elstängslet och kräver att jag ska radera bilderna. Chauffören säger att jag är turist och fotograferar blommorna i bakgrunden. De skriver upp bilnumret och säger till chauffören att de ska ställa till problem för honom. Jag säger att jag varit inne och tittat på blommorna i deras butik också. De blir osäkra om vårt syfte och vi åker från platsen. Det känns konstigt att behöva ljuga om en sådan sak, men det finns många exempel på hur bosättare agerar efter helt egna lagar. Mord, misshandel och alla möjliga former av trakasserier har dokumenterats av människorättsorganisationer. Dessa män var som många andra bosättare beväpnade med skjutvapen. Det kändes inte som om det var läge att fråga just dem om hur de löst sin vattenförsörjning.

Handelsträdgård och dadelodling i Jordandalen som drivs av bosättare (bilder till vänster).

SOME RIGHTS RESERVED

Detta verk är licensierat under Creative Commons
Erkännande-Ickekommersiell-Ingå bearbetningar 2.5
Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>
Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Arbetslösa palestinska bönder fraktas till arbete på judiska bosättningar.